

MEMO

Aan : Gemeente Wijdmeren
Van : R Veldhuizen, J Groenendijk (RHDHV)
Kopie : R Buelens (RHDHV)
Dossier : BC7419-106
Project : Bestemmingsplan Plassengebied
Betreft : **Oplegnotitie Ecoscan Plassengebied**

Ons kenmerk : BC7419-106-104/L0001/NL86559
Datum : 7 april 2015

1 INLEIDING

In 2010 is een vijftal ecoscans uitgevoerd ter onderbouwing van bestemmingsplannen in de gemeente Wijdmeren (Royal Haskoning, 2010). Het ging om de deelgebieden: "Plassengebied", "Tussen de Dijken", "Buitengebied Ankeveen", "Buitengebied Nederhorst den Berg" en "Buitengebied Kortenhoef".

Vier van de vijf bestemmingsplannen zijn momenteel vastgesteld. Het bestemmingsplan "Plassengebied" nog niet. Omdat de ecoscan gedateerd is heeft de Gemeente Wijdmeren gevraagd om de ecoscan voor het Plassengebied te actualiseren. Deze memo is het resultaat van deze actualisatie. Alle bovengenoemde bestemmingsplangebieden zijn in figuur 1.1 weergegeven.

Voor een gedetailleerde onderbouwing van het bestemmingsplan en een uitleg van de juridische kaders wordt verwezen naar de oorspronkelijke Ecoscan (Royal Haskoning, 2010).

1.1 Noodzaak actualisatie

In 2010 is in het kader van de ruimtelijke onderbouwing voor dit bestemmingsplan een ecoscan uitgevoerd (Royal Haskoning, 2010). In die ecoscan wordt geconcludeerd dat initiatieven die mogelijk worden gemaakt onder de bestemmingsplanherziening voor het Plassengebied, uitvoerbaar zijn op grond van de vigerende wet- en regelgeving.

In de afgelopen vijf jaar zijn er wellicht nieuwe soorten waargenomen. Bovendien zijn er mogelijk nieuwe instandhoudingsdoelstellingen toegevoegd aan de Natura 2000-doelstellingen en zijn natuurgebieden mogelijk opnieuw begrensd.

Om te controleren of de conclusies uit het rapport van 2010 nog steeds correct zijn zal opnieuw een toetsing aan de vigerende wetgeving worden uitgevoerd. Deze memo focust zich echter op de soorten die in 2010 niet zijn waargenomen en de natuurgebieden die in 2010 nog niet begrensd waren, of waarvan instandhoudingsdoelstellingen zijn aangepast. De conclusies uit 2010 zijn voor de reeds waargenomen soorten en natuurgebieden onveranderd gebleven.

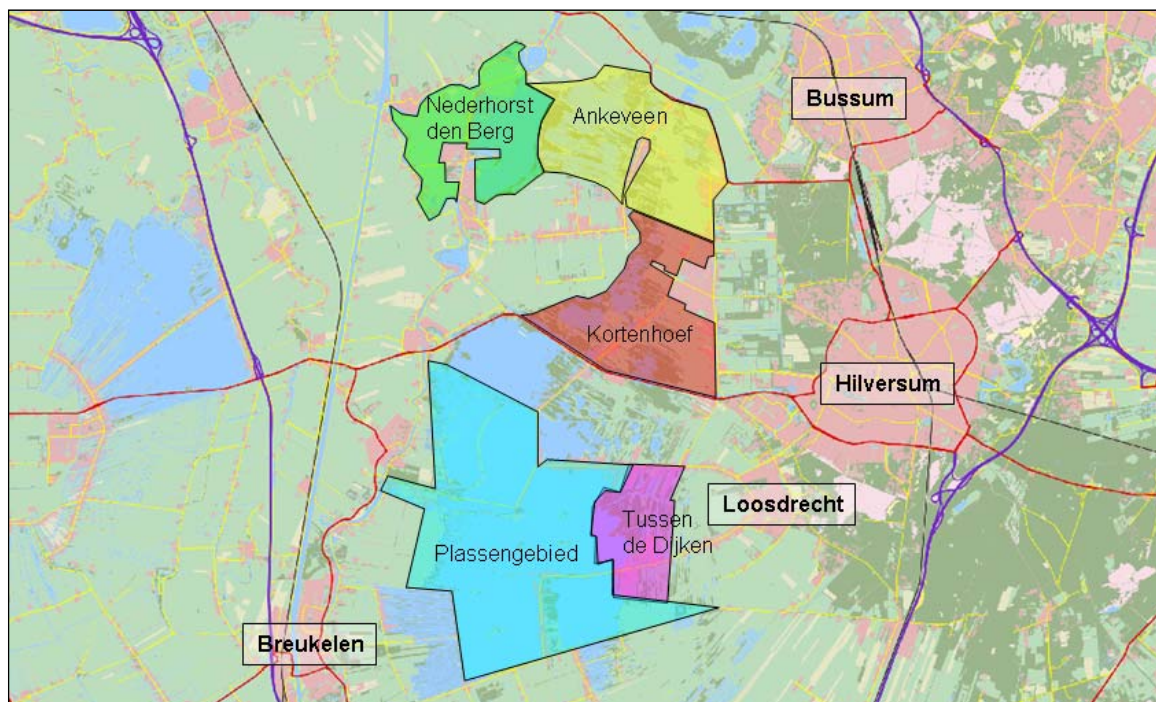
1.2 Plangebied

Zoals de naam van het bestemmingsplan al aangeeft bestaat het plangebied uit plassen met enkele linten bebouwing, wegen eilandjes, en delen vaste land. Dit plangebied is onderdeel van het Groene Hart en ligt in de EHS. Bijzondere kenmerken van het gebied zijn de natuurgebieden, de monumentale gebouwen en het waardevolle verkavelingspatroon. Het plan wordt aan de noordzijde begrensd door de A. Lambertszkade en de grens met landelijk gebied noordoost. Aan de zuidkant van het plangebied is de gemeentegrens (tevens provinciegrens) de plangrens. In het westen grenst het plan aan de Stichtse Vecht en in het oosten ligt de plangrens grofweg op de overgang van water naar land, waar bestemmingsplan Tussen de Dijken inwerking is. De

ontwikkelingslocatie Dorpscentrum Oud Loosdrecht en West End behoren niet tot het plangebied. Hiervoor is een apart bestemmingsplan opgesteld.

1.3 Aanwezige natuurwaarden

Voor de beschrijving van natuurwaarden kan onderscheid worden gemaakt in beschermde soorten (Flora- en faunawet) en beschermde gebieden (Natura 2000 en EHS). Om de aanwezigheid van beschermde soorten in te kunnen schatten is een bureaustudie gedaan en een veldbezoek gebracht aan het plangebied op 24 maart 2015. Voor het bureauonderzoek is gebruik gemaakt van de Geactualiseerde Ecoscan gemeente Wijdereen (Possen, 2010), zijn verspreidingsgegevens opgezocht (telmee.nl, waarneming.nl) en is de notitie ecoscan Muiden gebruikt (RHDHV, 2013). Tijdens het veldbezoek is gekeken naar geschiktheid van habitat voor beschermde soorten. Het veldbezoek betreft geen inventarisatie van beschermde soorten. Voor een gerichte inventarisatie is een grotere inspanning nodig in andere seizoenen. De resultaten van het veldbezoek en het bureauonderzoek zijn in de volgende paragrafen per soortgroep uitgewerkt. Een fotoverslag is te vinden in bijlage 1.

Figuur 1.1: Ligging van de vijf bestemmingsplannen. Deze memo gaat in op bestemmingsplan "plassengebied"¹.

1.4 Leeswijzer

Na dit inleidende hoofdstuk wordt in hoofdstuk 2 ingegaan op het bestemmingsplan en de voorgenomen ontwikkelingen. In hoofdstuk 3 worden de aanwezige natuurwaarden beschermd onder de Flora- en faunawet besproken. In hoofdstuk 4 en 5 volgt de beschrijving van natuurwaarden onder EHS en N2000. In hoofdstuk 6 zijn de belangrijkste effecten, conclusies en aanbevelingen opgenomen.

¹ De begrenzing zoals aangegeven in figuur 1.1 is nadrukkelijk *globaal*. Voor exacte begrenzingen wordt verwezen naar de betreffende bestemmingsplannen.

Omdat het een update betreft met ingrepen die grotendeels conserverend zijn, zal allereerst bepaald worden wat de bestemmingen/ontwikkelingen precies zijn. In de eerste delen van de volgende hoofdstukken zal aangegeven worden of deze bestemmingen nog altijd dezelfde conclusies betreffen zoals deze in het rapport van 2010 zijn geformuleerd.

Aan het eind van elke hoofdstuk zal vervolgens aangegeven worden welke soorten/grenzen er in 2010 niet zijn meegenomen, maar momenteel wel onderzocht moeten worden (door verandering in verspreiding, of als toevoeging aan het aanwijzingsbesluit).

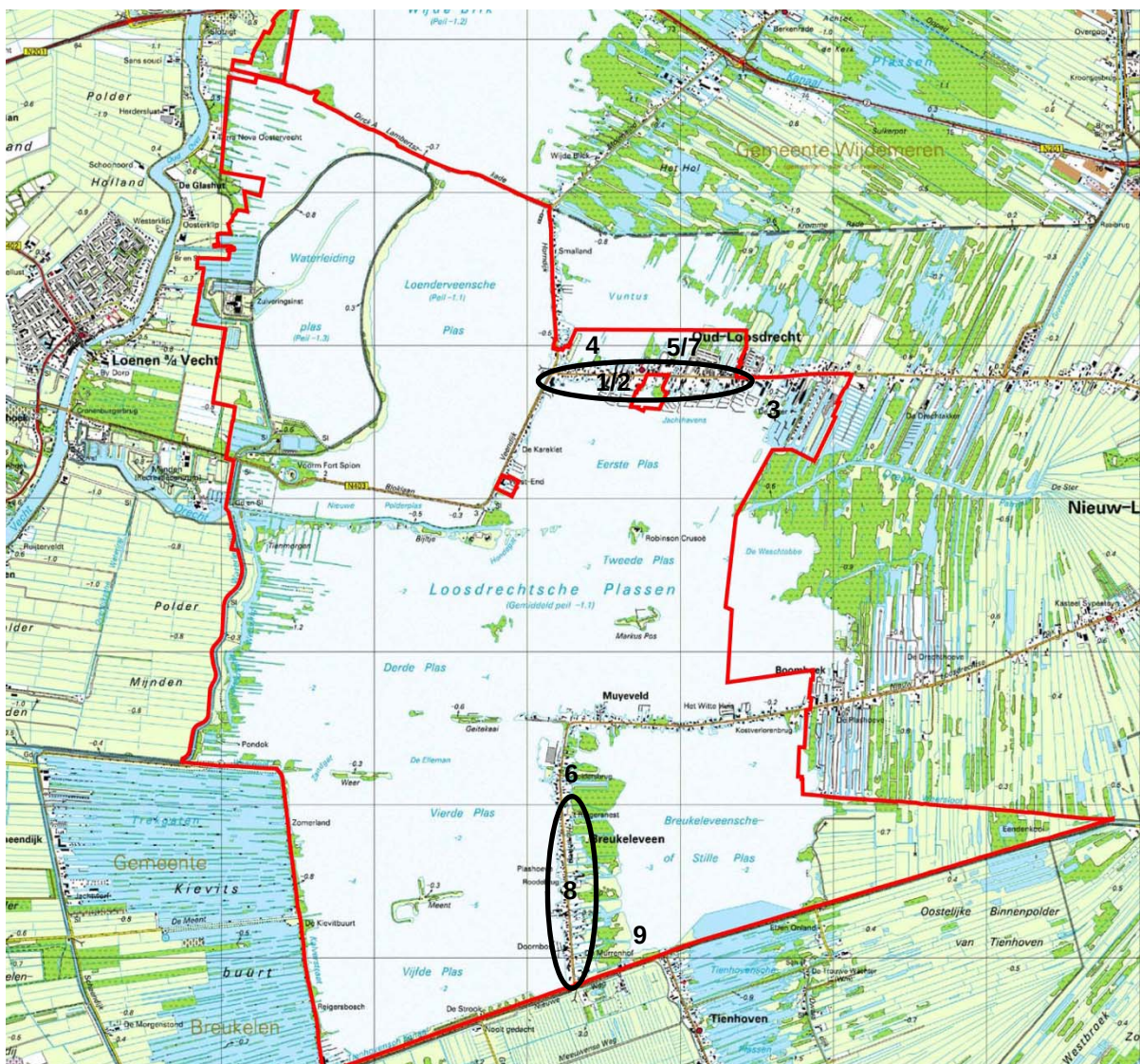
2 BESTEMMINGSPLAN PLASSENGEBIED

De gemeente Wijdmeren heeft zich het actualiseren en uniformeren van alle geldende bestemmingsplannen ten doel gesteld. De vigerende bestemmingsplannen zijn meer dan tien jaar oud en moeten daarom worden herzien. Het doel van het bestemmingsplan is het bieden van een recent juridisch-planologisch kader voor het plangebied dat voldoet aan de eisen die de Wet Ruimtelijk ordening (Wro) ten aanzien van bestemmingsplannen stelt.

Het bestemmingsplan Plassengebied is grotendeels conserverend van aard. Met het bestemmingsplan worden de aanwezige waarden zoals natuur en landschap beschermd en worden de aanwezige functies, voor zover deze niet op planologische bezwaren stuiten, mogelijk gemaakt.

Enkele kleine lokale ontwikkeling worden in het bestemmingsplan mogelijk gemaakt. In Tabel 2.1 staat weergegeven welke ontwikkelingen dit zijn en waar die zich bevinden op de kaart (Figuur 2).

Het bestemmingsplan zelf is niet gewijzigd ten opzichte van de getoetste situatie in 2010. De in tabel 2-1 opgenomen ingrepen zijn dus niet gewijzigd.

Figuur 2.1: toponiemen en locaties met opgenomen bestemmingen/ontwikkelingen (zie ook tabel 2-1).

Tabel 2-1: ontwikkelingen en locaties in het bestemmingsplan. Voor foto's van de locaties wordt verwezen naar Bijlage 1.

Cijfer	Ontwikkeling
1	Recreatiewoningen op de volgende adressen worden omgezet van hotelbewoning naar permanent bewoond: De Holm (de Dijk nr. 251f), Najade (Dijk nr. 243), Meentzicht (Herenweg 41), De Driesprong (Veendijk 1) gebouw bij De Uitkijk (de Dijk nr 237). De uiteindelijke belangenafweging vindt plaats bij toepassing van de wijzigingsbevoegdheid. Uitspraken van de Raad van State hebben een andere afweging noodzakelijk gemaakt. De gemeente moet van tevoren in beeld brengen wat de gevolgen zijn van de uitvoerbaarheid van de wijzigingsbevoegdheden, aldus het rechtscollège.
2	De jachthavens aan de zuidzijde van de Oud-Loosdrechtsedijk krijgen de mogelijkheid de steigers uit te brengen tot de zogenaamde 220 – m lijn.
3	Bij Jachthaven de Otter (Oud-Loosdrechtsedijk 131) wordt botenloods verwijderd. Er wordt vervangende bedrijfswoning gerealiseerd. Een achttal recreatiewoningen worden omgevormd naar vier permanente woningen.
4	De firma Bonnema (Oud-Loosdrechtsedijk 272) gaat het kleine haventje ontsluiten. Er komen twee recreatiewoningen.
5	Voor het terrein Heineke (de Dijk 166) wordt het bestaande kampeerterrein opgeschoond en hier worden 10 recreatiewoningen gebouwd. Elders op het terrein worden nog 18 recreatieappartementen en 2 bedrijfswoningen gerealiseerd. In totaal worden 66 volgens de parkeernormering noodzakelijke parkeerplaatsen aangelegd.
6	Aan de Herenweg 62/64 te Breukeleveen wordt verschoven naar nr 3/5. Daarmee komt deze aan de minder gevoelige kant van de Herenweg te liggen.
7	Voor wat betreft Oud-Loosdrechtsedijk 156. 158, 158a en 158 ws01 is in de eindsituatie drie woningen en een via een gedoogbeschikking bewoond bijgebouw, terwijl de woonboot is verwijderd.
8	Herenweg 57, 97, 101 a en 105. Voor deze drie panden wordt wederom een woonbestemming opgenomen.
9	Op de Nieuweweg (38, 40, 42 en 44) worden als woning opgenomen i.p.v. recreatiewoning.
(4)	Nieuw Loosdrechtsedijk 272a en 304a. Aan deze 'verlande' woonboten wordt een woonbestemming toegekend via een wijzigingsbevoegdheid. De bestaande woonboot dient daarbij te worden verwijderd.

Depositie van verzurende en vermestende stoffen is een algemeen aandachtspunt ten aanzien van Natura 2000. Van de initiatieven welke in de bestemmingsplannen mogelijk gemaakt worden wordt geacht dat significant negatieve effecten als gevolg van verzurende en vermestende depositie te voorkomen. Omdat dit onderwerp nog volop onderwerp is van ontwikkelingen als de Programatische Aanpak Stikstof (PAS) is het raadzaam dit onderwerp te blijven volgen. Stikstofdepositie wordt niet verder in dit document beoordeeld.

3 FLORA- EN FAUNAWET

Het bestemmingsplan 'Plassengebied' bestaat uit een reeks van laagveengebieden tussen de Vecht en de oostrand van Utrechtse heuvelrug. De "Oostelijke Vechtplassen" is een door vervening ontstaan landschap van open water, moerassen met verlandingsstadia en vochtige graslanden. De veenvorming in het oostelijk deel van het gebied ontstond onder invloed van kwel van de hogere zandgronden van het Gooi en de Utrechtse Heuvelrug, in het westelijk deel was dat vooral onder invloed van de rivier. Het gebied is na circa 1000 n. C. grootschalig verveend, afgegraven en ontgonnen. De plassen die ontstonden op plaatsen waar het veen volledig werd afgegraven, zijn grotendeels behouden gebleven. Sommige plassen zijn aanzienlijk verdiept door zandwinning. De combinatie van rivierinvloeden en invloed van het grondwater uit de heuvelrug heeft een rijke schakering van typen van moeras en moerasvegetaties doen ontstaan.

In het gebied zijn twee gradiënten te onderscheiden: van noord naar zuid loopt een gradiënt van meer gesloten gebied (bos) naar meer open landschap (grasland, trilveen en rietland), terwijl van west naar oost een gradiënt is te zien van toenemende kwel (in sloten, petgaten en onder trilvenen aan de voet van de heuvelrug). Het gebied bestaat uit open water met waterplanten, jonge verlandingsstadia, trilvenen, veenmosrietlanden, vochtige graslanden, waaronder blauwgraslanden, wilgenstruwelen en broekbos. Door verlanding en successie is de oppervlakte jonge verlandingsstadia sterk afgenomen.

Vrijwel het gehele plangebied wordt recreatief gebruikt. Op een aantal plekken is een duidelijke recreatiefunctie te vinden zoals Jachthavens, locaties voor dagrecreatie en verblijfsrecreatie. Deze zijn als zodanig bestemd en aangegeven op de verbeelding.

3.1 Mogelijk aanwezige soorten

De conclusie voor de soorten die genoemd zijn in de ecoscan 2010 veranderen door deze memo niet. De voorliggende memo focust zich alleen op de soorten die in de rapportage van 2010 niet zijn behandeld omdat ze in die tijd niet zijn waargenomen. In tabel 3-1 is weergegeven welke soorten er tussen 2010 en 2015 zijn waargenomen in het Plassengebied (waarneming.nl, telmee.nl, Floron en zoogdiervereniging).

Tabel 3-1; Verwachte beschermde soorten in bestemmingsplan Plassengebied die niet in de eerdere ecoscan (RHDHV, 2010) zijn meegenomen.

Soortgroep	Soort	Beschermingscategorie	Bron en jaar
vaatplanten	Moeraswespenorchis	2	Floron, 2012
	Prachtklokje	2	Telmee, 2012
	Ronde zonnedaauw	2	Floron, 2011, 2012, 2013, 2014
	Veenmosorchis	2	Waarneming.nl, 2014
	Vleeskleurige orchis	2	Floron, 2012
	Wilde Marjolein	2	Floron, 2012
	Groenknolorchis	3	Floron, 2011
Grondgebonden zoogdieren	Otter	2	Zoogdiervereniging 2010, 2011, 2012
	Steenmarter	2	Zoogdiervereniging 2011
	Das	3	Zoogdiervereniging 2010, 2011, 2012
Reptielen	Hazelworm	3	Waarneming.nl, 2013
Ongewervelden	Gevlekte witsnuitlibel	3	Waarneming.nl, 2011, 2013 en 2014

Jaarrond beschermde vogelnesten	Boerenwaluw	Cat 5.	Sovon, 2010 en 2012
	Gekraagde roodstaart	Cat 5.	Sovon, 2011
	Grauwe vliegenvanger	Cat 5.	Sovon, 2010 en 2013
	IJsvogel	Cat 5.	Waarneming.nl, 2010
	Ooievaar	Cat 3.	Waarneming.nl, 2010 en Sovon, 2013

De in tabel 3-1 genoemde soorten zijn op verschillende locaties in het Plassengebied waargenomen. In figuur 3.1 zijn de soortwaarnemingen, op kilometerhokniveau, weergegeven. De genoemde soorten kunnen ook buiten dit kilometerhok voorkomen. Om die reden wordt voor de genoemde soorten ook een habitatgeschiktheid beschreven. (tabel 2-1 en figuur 2.1). Voor soorten die op basis van zowel de verspreidingsgegevens als habitatgeschiktheid in het gebied voorkomen is in hoofdstuk 3.2 een effectbepaling gedaan.

Figuur 3.1: Soorten die in de afgelopen vijf jaar in de Loosdrechtse plassen zijn aangetroffen. De das op de Herenweg en de otter op de Bloklaan (zie rode cirkels) betreffen verkeersslachtoffers uit 2012 en 2011.

3.1.1 Vaatplanten

Rietorchis: een plant van zonnige tot licht beschaduwde, vochtige bodems die 's zomers hoogstens oppervlakkig uitdrogen. De bodem is verder min of meer basenrijk en vaak gaat het om relatief voedselrijke, matig zure tot ongeveer neutrale veengrond en humeuze zand-, leem- en lichte kleigrond. Vaak komt de soort voor aan de rand van Veenmosrietland of oeverbegroeiingen.

Habitatgeschiktheid: Langs zowel de Oud- en Nieuw-Loosdrechtsedijk (figuur 2-1) is de bodem voedselrijk. Omdat het hier havens en woonlocaties betreft zijn de locaties vooral kleinschalig en goed onderhouden. Omdat de rietorchis voor kan komen op kleinschalig onderhouden veengrond met veel nutriënten is niet uit te sluiten dat deze soort zich in het plangebied bevindt. Voor de rietorchis zal een effectbepaling plaatsvinden in hoofdstuk 3.2.

Moeraswespenorchis, ronde zonnedaauw, veenmosorchis en vleeskleurige orchis

De moeraswespenorchis is een vrij zeldzame overblijvende plant die in allerlei natte duingebieden en blauwgraslanden voorkomt. Het is een plant van voedselarme bodems, met een matig zure tot ongeveer neutrale veengrond. De plant groeit vooral op redelijk vochtige bodems.

Ronde zonnedaauw groeit op zonnige, open plaatsen op natte, voedselarme, zure grond. Vaak tussen veenmos. De soort is te vinden in moerassige heide, hoogveen, veenmosrietland, langs veenplassen, blauwgrasland, duinvalleien, zandgroeven en op kale plekken langs slootkanten. De soort is in het oosten en midden van Nederland plaatselijk vrij algemeen. Ronde zonnedaauw is vrij zeldzaam in laagveengebieden, zoals de Oostelijke Vechtplassen.

De veenmosorchis groeit vrijwel altijd in veenmoskussens, op kraggen die met het waterpeil mee op en neer gaan. De bovenste laag van de groeiplaats bevat is zuur (regenwater-gedomineerd), terwijl al op geringe diepte basenrijker water aanwezig is (grond- of oppervlakte water, dat brak kan zijn).

Vleeskleurige orchis groeit op zonnige tot licht beschaduwde plaatsen op vochtige tot natte, stikstofarme, matig voedselarme tot matig voedselrijke, basische tot zwak zure, basenrijke, kalkhoudende bodems van zand, leem, zavel, klei en veen. De soort kan slecht tegen zomerse uitdroging van de grond. De soort is in Nederland vrij zeldzaam in de duinen en zeldzaam in het overige deel van het land. Als gevolg van ontkalking, verdroging en verzuring gaat vleeskleurige orchis achteruit in Nederland (Floron).

Habitatgeschiktheid: Voor bovenstaande soorten geldt dat ze alleen voorkomen op zeer schrale bodems. Op de plekken langs de Oud- en Nieuw-Loosdrechtsedijk is de bodem juist nutriëntenrijk. Bovendien hebben de genoemde soorten moeite zich te handhaven in kleinschalig onderhouden gronden. Het voorkomen van deze soorten in het plangebied is daarom uitgesloten.

Prachtklokje: een soort van zonnige tot soms licht beschaduwde plaatsen. De grond kan matig droog, tot matig vochtig zijn en kalkrijk. De soort groeit voornamelijk in bosranden, struwelen (kalkrijke zomen), bossen (open plekken in loofbossen en rotsachtige plekken in hellingbossen), bermen en langs spoorwegen (spoorwegterreinen).

Habitatgeschiktheid: Het prachtklokje is zeer zeldzaam in urbane gebieden (flora van Nederland). Vooral kleinschalig onderhouden gebieden bieden voor de soort geen habitat. Om die reden is de aanwezigheid van het prachtklokje in het plangebied uitgesloten.

Wilde marjolein een soort van zonnige tot half beschaduwde plaatsen op vrij droge, matig voedselarme tot matig voedselrijke, meestal kalkhoudende grond (leem en zand).

Habitatgeschiktheid: De wilde marjolein komt voornamelijk voor bij dijkvoeten en leem/zandgronden. De dijkvoeten in het plangebied zijn gemaaid en goed onderhouden als perkje of park. Het voorkomen van de wilde marjolein is daarom uitgesloten.

3.1.2 Zoogdieren

De otter is in De Vechtstreek eind jaren '70 uitgestorven. Het dier heeft schoon water nodig met voldoende vis en oevers met voldoende dekking (website Wijdmeren). De otter is in 2010 voor het eerst in de Vechtse plassen aangetroffen. De otter stelt hoge eisen aan zijn leefomgeving. De soort leeft vooral in zoetwatergebieden met voldoende bedekking, als rivieren, meren, kanalen, beken en moerassen. Door vervuiling, habitatvernietiging, verstoring, verkeer, visnetten en jacht liep het aantal otters in West-Europa achteruit.

Habitatgeschiktheid: de otter is zeer schuw. Zelfs het fotograferen van de soort is erg lastig. De geplande ingreep vindt plaats in een zeer druk bevolkt gebied. Bovendien is het een gebied waar veel waterrecreatie plaatsvindt. Omdat de otter drukke gebieden mijdt, is de aanwezigheid van de otter binnen het plangebied uit te sluiten.

De das leeft in allerlei soorten biotopen, maar met een voorkeur voor kleinschalig akker- en weidelandschap met verspreide bosjes, heggen en houtwallen. Maar ook andere open terreinen, zoals vochtige heiden en rivierdalen, zijn geschikte gebieden. Het leefgebied van de das moet voldoen aan voldoende dekking, weinig verstoring, een groot voedselaanbod en een bodem waarin ze goed kunnen graven en met een grondwaterstand van tenminste 1,5 meter onder het maaiveld. De Das is een nachtdier, dat in de schemering zijn burcht verlaat en op zoek gaat naar voedsel, tot op een afstand van een tot twee, soms vier kilometer van de burcht. De Das leeft in Nederland in familiegroepen van gemiddeld 3 tot 4 dieren. Dassen zijn alleseters. Ze zijn slechte jagers en eten dat wat ze direct voor de neus tegenkomen, maar door hun luidruchtige manier van foerageren ontsnapt alles wat alert is. Ze eten voornamelijk regenwormen, die ze 's nachts in weilanden en open gebieden opsporen. Verder eten ze bosvruchten, gevallen fruit, noten, eikels, knollen, maïs, koren, paddenstoelen, knaagdieren, slakken, kevers en hommels en wespenbroed. In bermen, akkerranden en slootkanten wroet de das vaak naar kevers en insectenlarven.

Habitatgeschiktheid: de das houdt zijn burcht in het zand. De zandgrens in Loosdrecht bevindt zich in de buurt van de Hilversumse heide (ten Oosten van Loosdrecht). Het doodgereden individu evenals de aangetroffen individuen aan de Herenweg betreffen dan ook alleen individuen op zoek naar foerageergebied. De toegangswegen vanaf de Hilversumse Heide tot aan de Oud- en Nieuw-Loosdrechtsedijk bevat bovendien veel watergangen en moeilijk te kruisen wegen. Het is dan ook niet aannemelijk dat de das op de locaties langs de dijk aanwezig, anders dan een enkel verdwaald individu. De soort wordt niet aanwezig geacht.

De steenmarter komt vooral voor in parklandschap, maar ook in volkomen bosloze gebieden, steengroeven en rotsige hellingen. Hij is vooral te vinden in de nabijheid van dorpen en boerderijen en tegenwoordig zelfs in grote steden. Hij heeft een voorkeur voor gebieden met kleinschalige landbouw, met oude schuren, heggen en geriefhoutbosjes. Daarbij is de aanwezigheid van elementen zoals groenstroken, heggen, bosjes, greppels en bermen van belang, omdat de steenmarter daar zijn voedsel zoekt (zoogdierverseniging).

Habitatgeschiktheid: de steenmarter houdt zijn nest in gebouwen. Bovendien is de soort zeer flexibel en niet heel gevoelig voor verstoring. Het is mogelijk dat de soort in gebouwen langs de Oud- en Nieuw-Loosdrechtsedijk nestelt. Het verwijderen van de loods bij de Otter kan dan ook een knelpunt veroorzaken. Voor de otter zal een effectbepaling plaatsvinden in hoofdstuk 3.2.

3.1.3 Reptielen

De hazelworm heeft een voorkeur voor bossen, bosranden, houtwallen, heide en weg- en spoorbermen. De Oud-Loosdrechtsedijk is vooral een waterrijke omgeving. Bovendien is de waarneming van de soort in 2013 (figuur 3.1) ook in Nieuw-Loosdrecht gedaan en niet in Oud-Loosdrecht.

Habitatgeschiktheid: Langs zowel de Oud- als de Nieuw-Loosdrechtsedijk zijn geen zandgronden aanwezig. Bovendien houdt de soort niet van kleinschalig beheerde gebieden. Om die reden wordt aanwezigheid van de hazelworm niet waarschijnlijk geacht.

3.1.4 Ongewervelden

De gevlekte witsnuitlibel is een soort van Laagveenmoerassen en vegetatierijke vennen en duinplassen. In figuur 3.1 is te zien dat de soort is waargenomen langs zowel de Nieuw- als de Oud-Loosdrechtsedijk.

Habitatgeschiktheid: de soort is zeer afhankelijk van de aanwezigheid van kranswieren. De aanwezigheid van kranswieren is weer gegeven op de habitattypkaart in hoofdstuk 5. Kranswieren komen niet voor in de buurt van het plangebied. Om die reden is aanwezigheid van de witsnuitlibel langs de Oud- en de Nieuw-Loosdrechtse dijk, uit te sluiten.

3.1.5 Vowels

In figuur 3.2 is weergegeven waar de beschermde vogelnesten zijn aangetroffen. In tabel 2-1 is weergegeven welke ingrepen er plaatsvinden en de effecten van die ingrepen zijn genoemd in tabel 3-1.

Figuur 3.2: Vogelsoorten die in de afgelopen vijf jaar in de Loosdrechtse plassen zijn aangetroffen.

Groene vakken zijn telvakken waarin de soorten zijn aangetroffen.

Het Plassengebied biedt geschikt habitat voor diverse algemene broedvogels. Daarnaast zijn elementen, zoals bomen en gebouwen, aanwezig waarin jaarrond beschermde nesten aanwezig kunnen zijn. Van vogels met jaarrond beschermde nesten is het nest het gehele jaar beschermd, terwijl voor overige vogels geldt dat ze alleen beschermd zijn in het broedseizoen. Omdat voor het verstoren van vogels in principe geen ontheffing wordt verleend, dienen versturende werkzaamheden of ontwikkelingen plaats te vinden buiten het broedseizoen. Wanneer deze werkwijze gevolgd wordt dient alleen nog rekening gehouden te worden met jaarrond beschermde nesten. Vogels met jaarrond beschermde nesten die mogelijk voorkomen zijn: boerenwaluw, gekraagde roodstaart, grauwe vliegenvanger, ijsvogel en ooievaar (figuur 3.2). Overige soorten waarvan het nest jaarrond is beschermd worden niet verwacht.

Habitatgeschiktheid: Op basis van de ecologische beschrijving is niet uit te sluiten dat op de Oud-Loosdrechtse dijk 166 en de Oud-Loosdrechtsedijk 131 jaarrond beschermde nesten aanwezig zijn. Daarmee is niet uit te sluiten dat optische verstoring, of verstoring door licht, geluid en trilling zullen plaatsvinden. Een nader onderzoek is dan ook noodzakelijk.

Wat betreft vogels zijn alleen die broedvogels weergegeven in figuur 3.2 waarvan de nesten onder de Flora- en faunawet jaarrond beschermd zijn óf waarvan inventarisatie gewenst is (tabel 2-1). In het onderstaande zijn alleen soorten opgenomen waarvan broedgevallen of nestindicerend gedrag daadwerkelijk zijn vastgesteld. Uiteraard zijn veel meer soorten ter plaatse of overvliegend waargenomen (waarneming.nl, telmee.nl). Soorten relevant voor de Natuurbeschermingswet worden in een aparte paragraaf besproken.

3.2 Effectbepaling Flora- en faunawetsoorten

In tabel 3-2 zijn de werkzaamheden genoemd die van belang kunnen zijn bij de bestemmingsplanwijziging. Voor elke nieuw gevestigde soort wordt in de volgende paragrafen aangegeven of effecten van de ingrepen te verwachten zijn.

Tabel 3-2: Storingsfactoren (Broekmeyer et al., 2005) gerelateerd aan werkzaamheden in de gemeente Wijdmeren.

Storingsfactor*	Relevant in geval van:
Oppervlakteverlies	Bebouwing, aanleg waterwegen, natuurontwikkeling
Versnippering	Bebouwing, peilbeheer
Verandering stroomsnelheid	Peilbeheer, verandering watergangen
Verandering overstromingsfrequentie	Aanleg bergingsvoorzieningen, peilbeheer
Verdroging	Grondwateronttrekking
Vernatting	Grondwaterverandering
Verandering dynamiek substraat	Onderhoud aan watergangen
Geluid	Bebouwing, recreatie
Licht	Bebouwing, recreatie
Trilling	Heien, bebouwing
Optische verstoring	Recreatie, aanleg, bebouwing
Mechanische effecten	Bouwrijp maken van grond
Verandering populatiedynamiek	Alle voorgaande
Verandering soortensamenstelling	Alle voorgaande

*Verstoring door verzuring/vermesting wordt in dit rapport niet besproken. Zie inleiding.

3.2.1 Effectbepaling vaatplanten

Langs de Oud-Loosdrechtsedijk en de Herenweg zijn enkele ontwikkelingen gepland. Op basis van de verspreidingsgegevens en de ecologische vereisten zal bepaald worden of effecten op vaatplanten optreden.

Verstoringsfactoren van de bestemmingsplanwijziging zijn weergegeven in tabel 3-1. Voor vaatplanten zijn de volgende verstoringen van belang:

- Oppervlakteverlies,
- Versnippering,
- Vernatting/verdroging.

In figuur 3.1 is weergegeven waar de genoemde vaatplanten zijn aangetroffen. In tabel 2-1 is weergegeven welke ingrepen er plaatsvinden en de effecten van die ingrepen zijn genoemd in tabel 3-1. Op de locatie Oud-Loosdrechtsedijk 166 (Heineke) en de locatie Oud-Loosdrechtsedijk 131 (de Otter) vinden fysieke ingrepen plaats waarbij grondverzet plaatsvindt. Als gevolg hiervan kan versnippering plaatsvinden. Ook wordt bij de Otter land omgezet in water. Hierdoor kan vernatting of verdroging optreden en kunnen individuen sterven. Op basis van de ecologische beschrijving is niet uit te sluiten dat de rietorchis op de Oud-Loosdrechtsedijk 166 en de Oud-Loosdrechtsedijk 131 voorkomen. Er zal een nader onderzoek plaats moeten vinden in het bloeiseizoen van de rietorchis, naar het voorkomen van de soort op en rond de locaties Heineke en de Otter. Voor alle overige vaatplanten zijn effecten uit te sluiten.

3.2.2 Effectbepaling grondgebonden zoogdieren

Langs de Oud-Loosdrechtse dijk en de Herenweg zijn enkele wijzigingen gepland. Op basis van de verspreidingsgegevens en de ecologische beschrijving zal bepaald worden of effecten op zoogdieren optreden.

Verstoringsfactoren van de bestemmingsplanwijziging zijn weergegeven in tabel 3-1. Voor zoogdieren zijn de volgende verstoringfactoren van belang:

- Oppervlakteverlies,
- Versnippering,
- Verdroging,
- Vernatting,
- Geluid,
- Licht,
- Trillingen,
- Optische verstoring,
- Mechanische effecten.

In figuur 3.1 is weergegeven waar de genoemde zoogdieren zijn aangetroffen. In tabel 2-1 is weergegeven welke ingrepen er plaatsvinden en de effecten van die ingrepen zijn genoemd in tabel 3-1. Op de locatie Oud-Loosdrechtse dijk 166 (Heineke) en de locatie Oud-Loosdrechtsedijk 131 (de Otter) vinden fysieke ingrepen plaats waarbij grondverzet plaatsvindt. Op basis van habitatgeschiktheid is hier potentieel leefgebied voor de steenmarter. Bovendien kan de steenmarter een nest in het gebouw van de Otter hebben gevestigd. Daarnaast kan door de graafwerkzaamheden verstoring door licht, geluid en trillingen ontstaan.

Op basis van de ecologische beschrijving is niet uit te sluiten dat de steenmarter op de Oud-Loosdrechtse dijk 166 en de Oud-Loosdrechtsedijk 131 voorkomt. Er zal een nader onderzoek plaats moeten vinden naar de effecten van de ingreep. Hierbij zal een gedetailleerde beschrijving moeten plaatsvinden van de ingreep zodat effecten goed zijn weer te geven. Bovendien moet onderzocht worden of er een nest in het oude pand aanwezig is. Voor alle overige zoogdieren zijn effecten op basis van de fysieke ingreep uit te sluiten.

3.2.3 Effectbepaling reptielen

Langs de Oud-Loosdrechtse dijk en de Herenweg zijn enkele wijzigingen gepland. Op basis van de verspreidingsgegevens en de ecologische beschrijving zal bepaald worden of effecten op reptielen optreden.

In figuur 3.1 is weergegeven waar de hazelworm is aangetroffen. In tabel 2-1 is weergegeven welke ingrepen er plaatsvinden en de effecten van die ingrepen zijn genoemd in tabel 3-1. Op basis van de ecologische beschrijving is uit te sluiten dat de hazelworm op de Oud-Loosdrechtsedijk 166 en de Oud-Loosdrechtsedijk 131 voorkomt. Een nader onderzoek is niet nodig.

3.2.4 Effectbepaling ongewervelden

Verstoringsfactoren van de bestemmingsplanwijziging zijn weergegeven in tabel 3-1. Voor de gevlekte witsnuitlibel zijn de volgende verstoringfactoren van belang:

- Oppervlakteverlies,
- Versnippering,
- Verdroging,
- Vernatting.

In figuur 3.1 is weergegeven waar de witsnuitlibel is aangetroffen. In tabel 2-1 is weergegeven welke ingrepen er plaatsvinden en de effecten van die ingrepen zijn genoemd in tabel 3-1. Op basis van de ecologische beschrijving is echter uit te sluiten dat de gevlekte witsnuitlibel op de Oud-Loosdrechtse dijk 166 en de Oud-Loosdrechtsedijk 131 voorkomt. Ook de verstoringfactoren van de verbouwingen hebben geen effect op het habitat van de gevlekte witsnuitlibel. Een nader onderzoek is dan ook noodzakelijk omdat de soort niet in de buurt voorkomt.

3.2.5 Effectbepaling vogels

Er zijn vogels aangetroffen met beschermingscategorie 3 en 5.

3: Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (ooievaar).

5: Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen (boerenzwaluw, gekraagde roodstaart, grauwe vliegenvanger, IJsvogel).

boerenzwaluw, categorie 5

gekraagde roodstaart, categorie 5

grauwe vliegenvanger, categorie 5

ijsvogel, categorie 5

Ooievaar, categorie 3

Verstoringfactoren van de bestemmingsplanwijziging zijn weergegeven in tabel 3-1. Voor vogels zijn de volgende verstoringfactoren van belang:

- Oppervlakteverlies door het kappen van bomen en verwijderen van bebouwing,
- Geluid,
- Licht,
- Trillingen,
- Optische verstoring,
- Mechanische effecten.

In figuur 3.2 is weergegeven waar de beschermde vogelnesten zijn aangetroffen. In tabel 2-1 is weergegeven welke ingrepen er plaatsvinden en de effecten van die ingrepen zijn genoemd in tabel 3-1. Op basis van de ecologische beschrijving is niet uit te sluiten dat de vogelnesten op de Oud-Loosdrechtse dijk 166 en de Oud-Loosdrechtsedijk 131 voorkomt. Ook de verstoringfactoren van de verbouwingen hebben mogelijk effect op het nestgedrag van beschermde vogels. Omdat verstoring op vogels vanuit de flora- en faunawet is verboden zullen werkzaamheden aan de Otter en Heineke plaats moeten vinden buiten het broedseizoen. Ook zal er onderzoek gedaan moeten worden naar het voorkomen van jaarrond beschermde nesten in het te slopen gebouw. De planning, en de daadwerkelijk ingrepen (kappen van bomen etc.) moeten in een nader onderzoek duidelijk in kaart worden gebracht.

4 ECOLOGISCHE HOOFDSTRUCTUUR (NATIONAAL NATUUR NETWERK)

Wanneer de initiatieven uit tabel 2-1 vergeleken worden met figuur 4-1, valt op dat de initiatieven - op grond van de beschikbare gegevens - niet binnen de ecologische hoofdstructuur zijn voorzien.

Zoals te zien is in figuur 4.1, ligt het bestemmingsplan direct naast Ecologische Hoofdstructuur, maar is er geen overlap. Omdat externe werking in Noord-Holland niet getoetst hoeft te worden, wordt de EHS in deze notitie niet verder behandeld.

Figuur 4.1: Begrenzing ecologische hoofdstructuur (bron: provincie Noord-Holland).

5 NATUURBESCHERMINGSWET 1998

Voor de beschrijving van de natuurwaarden die in “Naardermeer” en “Oostelijke Vechtplassen” zijn aangewezen is geput uit de Atlas Noord-Holland, tenzij anders vermeld. Dit document geeft wat betreft habitattypen, Habitatrichtlijnsoorten en Vogelrichtlijnsoorten de meest actuele stand van zaken weer. De begrenzing is tussen 2010 en 2015 niet aangepast. Wel zijn er nieuwe instandhoudingsdoelstellingen toegevoegd.

Figuur 5.1: begrenzing Natura 2000. Bron: ministerie van economische zaken.

5.1 Beschermde habitattypen en -soorten

De begrenzing is tussen 2010 en 2015 niet aangepast. Wel zijn er nieuwe instandhoudingsdoelstellingen toegevoegd. In tabel 5-1 zijn alleen de nieuwe instandhoudingsdoelstellingen opgenomen. Deze instandhoudingsdoelstellingen zijn vervolgens gebruikt bij het bepalen van effecten op de aangewezen habitattypen en -soorten.

Tabel 5-1: natuurwaarden die in de afgelopen 5 jaar zijn toegevoegd aan de lijst met instandhoudingsdoelstellingen.

Habitattypen	
H3140	Kranswierwateren
H4010B	Vochtige heiden (laagveengebied)
H6410	Blauwgraslanden
H6430A	Ruigten en zomen (moerasspirea)
H6430B	Ruigten en zomen (harig wilgenroosje)
H7210	*Galigaanmoerassen

Habitatsoorten	
H1042	Gevlekte witsnuitlibel
H1903	Groenknolorchis

Habitattypen

De abiotische randvoorwaarden die de habitattypen aan hun omgeving stellen zijn in veel gevallen in detail bekend uit de literatuur (bijvoorbeeld Bal et al, 2012). Het Ministerie van LNV heeft deze informatie gedurende de periode 2006-2009 gebundeld in zogenoemde "profiel documenten" voor de afzonderlijke habitattypen en habitatrictlijnsoorten. De profiel documenten geven een beschrijving van de knelpunten op landelijk niveau:

- **Kranswierwateren (H3140):**

Abiotiek: Basisch tot zwak zuur (pH > 6,0), zeer zoet tot matig brak, licht tot matig voedselrijk water. Dominantie van ondergedoken waterplanten met fijne bladeren en helder water (doorzicht is tenminste de helft van de diepte).

Knelpunten: Vertroebeling en eutrofiëring door inlaat voedselrijk water, bodemomwoeling door motorboten en vis, te diep baggeren (bij beperkt doorzicht).

- **Vochtige heide (H4010B):**

Abiotiek: Matig zure tot zure, zeer natte tot natte, zeer tot matig voedselarme bodems die niet overstroomd worden.

Knelpunten: Intensivering maaibeheer (peilverlaging, bemesting), Verzuring (en eutrofiëring) onder invloed van voedselrijk water of depositie, wintermaaien, betreding, achterstallig beheer;

- **Blauwgrasland (6410):**

Abiotiek: Zwak zure tot matig zure, zeer natte tot natte, matig voedselarme tot licht voedselrijke bodems die niet overstroomd worden.

Knelpunten: Verzuring of eutrofiëring door inlaat gebiedsvreemd water, afname kwel (dempen sloten) of depositie, verdroging, te extensief of te intensief maaibeheer;

- **Galigaanmoerassen (H7210):**

Abiotiek: Basische tot zwak zure, licht tot matig voedselrijke bodems die permanent zeer vochtig zijn.

Knelpunten: Waterververharding door wegvallen kweldruk, inlaat van voedselrijk water, verlaging van het waterpeil, eutrofiëring;

- **Ruigten en zomen (H6430A) (harig wilgenroosje)**

Abiotiek: Subtype A, zoomvormende ruigte met Moerasspirea is gebaat bij voldoende aanvoer van grondwater, zonder verontreiniging van nitraat en fosfaat. Aanwezigheid van de typische soorten Hertsmunt, Lange ereprijs, Moerasspirea, Moeraswolfsmelk en Poelruit duidt op een goede kwaliteit van het habitatype.

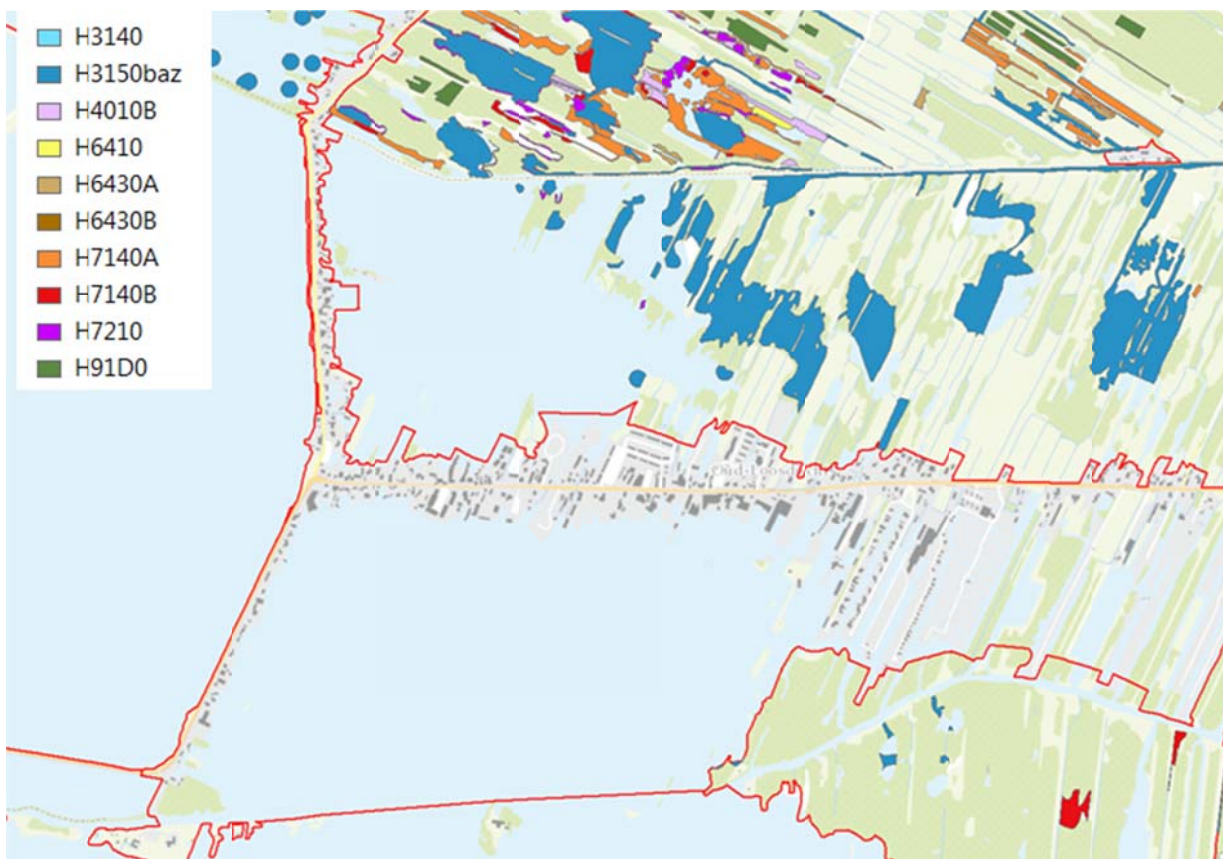
Knelpunten: Intensivering en omzetting naar graslanden, ondermeer door peilverlaging, bemesting en/of het opbrengen van bagger. Regelmatig maaien of opbrengen van dikke laag

bagger. Overbeweiding met rundvee, paarden of schapen. Oeverafslag, vraat of beschadiging door over-zomerende ganzen.

- **Ruigten en zomen (H6430B) (moerasspirea)**

Abiotiek: Voor subtype B met Harig wilgenroosje zijn de natte typen met Moerasmelkdistel en Kamvaren van belang. Dit zijn veelal drijvende vegetaties met een goed ontwikkelde moslaag en oeverplanten als Watermunt, Waterzuring, Heen en Kleine lisdodde. Ook duurzame zomen met Rietorchis of Addertong zijn belangrijk.

Knelpunten: Intensivering en omzetting naar graslanden, ondermeer door peilverlaging, bemesting en/of het opbrengen van bagger. Regelmatig maaien of opbrengen van dikke laag bagger. Overbeweiding met rundvee, paarden of schapen. Oeverafslag, vraat of beschadiging door over-zomerende ganzen.

Figuur 5-2: verspreiding van habitattypen in het plangebied (bron: gebiedsanalyse Oostelijke vechtplassen).

Habitatsoorten

De gevlekte witsnuitlibel en de groenknolorchis zijn ook beschermd onder de Flora- en faunawet. Voor de beschrijving van de witsnuitlibel wordt dan ook verwezen naar paragraaf **Error! Reference source not found.** De groenknolorchis komt op basis van een voorkeur voor schrale gronden, niet voor in het voornamelijk voedselrijke plangebied.

5.2 Effectbeoordeling habitattypen en -soorten

Omdat de locaties waar fysieke ingrepen worden gedaan (de Otter en Heineke) buiten de grens van het Natura 2000-gebied vallen zijn directe effecten hiermee al uit te sluiten. Echter, de volgende verstoringsfactoren kunnen effect hebben op de aangetroffen habitattypen en soorten:

- Oppervlakte verlies,
- Versnippering,
- Verzuring door aanleg van water,
- Vermesting,
- Vernatting.

5.2.1 Effectbepaling habitattypen

In tabel 2-1 is weergegeven welke ingrepen er plaatsvinden en de effecten van die ingrepen zijn genoemd in tabel 3-1. Op basis van de ecologische beschrijving is uit te sluiten dat op de Oud-Loosdrechtse dijk 166 en de Oud-Loosdrechtsedijk 131 beschermde habitattypen aanwezig zijn. Het habitattypen liggen op een te grote afstand om effect te ondervinden van de ingrepen die door het bestemmingsplan mogelijk worden gemaakt. Daarmee is uit te sluiten dat oppervlakte verlies of verdroging/vernatting zal optreden. Een nader onderzoek is niet nodig.

5.2.2 Effectbepaling habitatsoorten

In tabel 2-1 is weergegeven welke ingrepen er plaatsvinden en de effecten van die ingrepen zijn genoemd in tabel 3-1. Op basis van de ecologische beschrijving is uit te sluiten dat op de Oud-Loosdrechtse dijk 166 en de Oud-Loosdrechtsedijk 131 groenknolorchis en witsnuitlibel aanwezig zijn. Het leefgebied van de soort ligt op een te grote afstand om effect te ondervinden van de ingrepen die door het bestemmingsplan mogelijk worden gemaakt. Daarmee is uit te sluiten dat oppervlakte verlies of verdroging/vernatting zal optreden. Een nader onderzoek is niet nodig.

6 SAMENVATTING EFFECTBEOORDELING EN MAATREGELEN

- De toetsing op bestemmingsplanniveau kan een toetsing van de uiteindelijke ingrepen niet vervangen.
- Het bestemmingsplangebied bevindt zich binnen gebieden waar de Natuurbeschermingswet van toepassing is. Ook komen onder de Flora- en faunawet streng beschermde soorten voor binnen deze gebieden.
- De bestemmingsplannen hebben een conserverend karakter. Nieuwe initiatieven zijn maar zeer beperkt mogelijk. Alleen op de Oud-Loosdrechtsedijk 131 en 166 zijn fysieke ingrepen gepland.
- De toetsing laat zien dat de overige initiatieven die mogelijk worden gemaakt onder de bestemmingsplannen uitvoerbaar geacht worden op grond van vigerende natuur wet- en regelgeving.
- Van de initiatieven welke in de bestemmingsplannen mogelijk gemaakt worden wordt geacht dat deze uitvoerbaar zijn op grond van de vigerende wetgeving. Afhankelijk van tijdstip en wijze van de daadwerkelijke uitvoering kan het voorkomen dat een nadere toetsing noodzakelijk is en kunnen mitigerende maatregelen noodzakelijk zijn om een ontheffing mogelijk te maken.
- Op de Oud-Loosdrechtsedijk 131 en 166 is nader onderzoek nodig naar de soorten: rietorchis, steenmarter en jaarrond beschermde vogels. Wanneer de soorten worden aangetroffen wordt verwacht dat alle effecten met mitigerende maatregelen zijn op te lossen. Deze maatregelen moeten toegevoegd worden aan het nadere onderzoek.
- Depositie van verzurende en vermestende stoffen is een algemeen aandachtspunt ten aanzien van Natura 2000. Van de initiatieven welke in de bestemmingsplannen mogelijk gemaakt worden wordt geacht dat significant negatieve effecten als gevolg van verzurende en vermestende depositie te voorkomen. Omdat dit onderwerp nog volop onderwerp is van ontwikkelingen als de Programatische Aanpak Stikstof (PAS) is het raadzaam dit onderwerp te blijven volgen.

8 LITERATUUR

- Bal, D., Beije, H.M., Fellingier, M., Havenman, R., Opstal, A.J.F.M. van, Zadelhoff, F.J. van. 2001. Handboek Natuurdoeltypen. Expertisecentrum LNV. Wageningen.
- RHDHV, 2010, Possen, Geactualiseerde ecoscan gemeente Wijdmeren, voor vijf bestemmingsplannen.
- RHDHV, 2013, Ecoscan Muiden,
- Ministerie van EZ, Aanwijzingsbesluit oostelijke vechtplassen, www.sunbiosys.alterra.nl
- Broekmeyer et al., 2005
- Broekmeyer, M.E.A., 2005. Effectenindicator Natura 2000-gebieden; achtergronden en verantwoording ecologische randvoorwaarden en storende factoren, Alterra rapport 1375, Alterra, Wageningen, te vinden via: <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/effectenindicator.aspx?subj=effectenmatrix>
- Websites:
www.waarneming.nl,
www.telmee.nl,
www.Floron.nl
www.zoogdiervereniging.nl,
www.Wijdmeren.nl

BIJLAGE 1

Fotoverslag veldbezoek 17 maart 2015.

Noorderweg 38, 40, 42, 44

Bebouwing bij de Strook

Herenweg 3

Herenweg 5

Meentzicht, Herenweg 41

Herenweg 57

Herenweg 97

Herenweg 101

Herenweg 103

Herenweg 62 verplaatst naar nummer 3/5

Herenweg 304

Herenweg 272

Oud Loosdrechtsedijk 131, de Otter

Oud Loosdrechtsedijk 156-158

Oud Loosdrechtsedijk 166, Heineke

Oud Loosdrechtsedijk 237, De Uitkijk

Oud Loosdrechtsedijk 243, Najade

Oud Loosdrechtsedijk 272, Bonnema

Veendijk 1, De Driesprong

Veendijk 3